

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 29 października 2020 r.,
skargi wniesionej przez prokuratora,
na wyroku Sądu Apelacyjnego w (...),
z dnia 30 lipca 2020 r., sygn. akt II AKa (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1) oddalić skargę;**
- 2) kosztami sądowymi postępowania w przedmiocie skargi obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 7 lutego 2020 r., sygn. IV K (...), uznał oskarżonego A. G. za winnego tego, że w okresie od dnia 8 marca 2010 r. do dnia 9 marca 2012 r. w G., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez zadeklarowanie miesięcznych wpływów na rachunek bankowy w wysokości 500.000 zł, a następnie 750.000 zł oraz poprzez przedłożenie w Oddziale (...) Bank S.A. w G. przy ul. J. do zawarcia Umowy Kredytowej nr (...) z dnia 8 marca 2010 r., a następnie do zawarcia aneksów do powyższej umowy, nierzetelnych oraz podrobionych dokumentów mających istotne znaczenie dla uzyskania wsparcia finansowego, czym wprowadził w błąd pracownika (...) Bank Oddział w G. co do miesięcznych obrotów prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, możliwości i zamiaru spłaty zaciągniętego zobowiązania oraz co do autentyczności dokumentów i w konsekwencji doprowadził (...) Bank S.A. do niekorzystnego

rozporządzenia mieniem znacznej wartości najpierw w kwocie 500.000 zł, a następnie w kwocie 750.000 zł, przyjmując, że czynu tego oskarżony dopuścił się w warunkach recydywy, tj. popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. (w brzmieniu przepisów obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 r.), za który wymierzył karę 2 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 30 zł każda; na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. i art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. (w brzmieniu przepisów obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 r.) orzekł środek probacji w postaci warunkowego zawieszenia wykonania tej kary na okres próby wynoszący 5 lat z oddaniem oskarżonego w tym czasie pod dozór kuratora; na podstawie art. 72 § 1 pkt 4 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. (w brzmieniu przepisów obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 r.) nałożył na oskarżonego obowiązek wykonywania pracy zarobkowej.

Od tego wyroku apelacje wnieśli: prokurator od części orzeczenia w zakresie kary, obrońca oskarżonego od całości wyroku.

Prokurator zakwestionował wymiar kary pozbawienia wolności zarzucając mu rażącą niewspółmierność oraz zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie pozytywnej prognozy kryminologicznej względem oskarżonego.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kary 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Obrońca oskarżonego zarzucił obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art 2 § 2, 7 oraz 410 k.p.k. przez dowolne ustalenie, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie takiego stanowiska, a nadto błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na błędnym uznaniu, że w świetle zebranego w sprawie niepełnego materiału dowodowego istnieją podstawy do przypisania oskarżonemu popełnienia przestępstwa określonego w treści art 286 § 1 k.k., podczas gdy w rzeczywistości dowody zebrane w toku niniejszego postępowania są bezsprzecznie niepełne i należyście ocenione prowadzą do wniosku przeciwnego, a mianowicie, że czyn oskarżonego nie wypełnił ustawowych

znamion wskazanego wyżej przestępstwa. W konsekwencji tak sformułowanych zarzutów wniósł o zmianę zaskarżanego wyroku i odmienne orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 30 lipca 2020 r., sygn. II AKa (...), uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Na powyższy wyrok prokurator wniósł skargę w trybie art. 539a § 1 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa procesowego, tj. art. 437 § 2 k.p.k. poprzez przyjęcie, że zachodzi potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu z art. 286 § 1 k.k., co implikuje potrzebę przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości i w konsekwencji wiąże się z koniecznością uchylenia wyroku Sądu I instancji w tym zakresie i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, podczas gdy podniesione w apelacji obrońcy oskarżonego zarzuty nie skutkowały potrzebą przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, co również tyczy się wskazanych przez Sąd II instancji czynności koniecznych do przeprowadzenia, a co za tym idzie brak jest wskazanych w art. 437 § 2 k.p.k. przesłanek uzasadniających uchylenie przedmiotowego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Autor skargi wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga była bezzasadna.

Wydając na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. wyrok kasatoryjny z powodu stwierdzonej konieczności ponowienia przewodu sądowego, Sąd II instancji nie naruszył art. 437 § 2 k.p.k. Rację miał Sąd II instancji wyrażając stanowisko, że uzasadnienie kontrolowanego wyroku uchylało się spod kontroli instancyjnej i w sposób rażący naruszało standardy podyktowane treścią art. 424 § 1 i 2 k.p.k. Jakkolwiek przepis powyższy wymaga, by uzasadnienie było „zwięzłe”, to jednak nie oznacza to, że ten wymóg wyłącza ma pozostałe ustanowione w treści powyższego przepisu rygory i usprawiedliwiać brak istotnych elementów takich jak: pełna analiza całokształtu

materiału dowodowego, sprawdzenie linii obrony oskarżonego, wskazanie w jakim zakresie uznano jego wyjaśnienia za wiarygodne, a w jakim tego waloru im odmówiono, kompleksowe ustalenia faktyczne oraz ocena prawna zachowania oskarżonego, która nie może być jedynie lakonicznym przedstawieniem teoretycznych wywodów. Postępowanie instancyjne wykazało nadto brak dążenia Sądu I instancji do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy, które zadecydowało o wydaniu orzeczenia kasatoryjnego z uwagi na potrzebę ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości.

Chybione było twierdzenie autora skargi, że skoro wadliwość postępowania dowodowego odnosiła się jedynie do przestępstwa oszustwa, natomiast okoliczności popełnienia czynu z art. 297 § 1 k.k. nie budziły wątpliwości, nie można mówić o konieczności przeprowadzenia przewodu w całości, a jedynie częściowym uzupełnieniu materiału dowodowego, w odniesieniu do przestępstwa oszustwa, co nie wpisuje się w przesłankę zawartą w art. 437 § 2 k.p.k. Problem jednak w tym, że oskarżonemu zarzucone zostało działanie wyczerpujące znamiona obu powyższych przepisów, które dopiero łącznie, wraz z art. 294 § 1 k.k., oddają jego pełną kryminalną zawartość. W tych okolicznościach nie znajduje uzasadnienia dokonywanie podziału postępowania dowodowego w sposób, jaki przedstawia to skarżący.

W odniesieniu do ustaleń Sądu II instancji w zakresie potrzeby powtórzenia i rozszerzenia postępowania dowodowego w skardze zaprezentowany został pogląd przeciwny, a mianowicie że zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy daje podstawę do poczynienia ustaleń w zakresie przestępstwa oszustwa. Rzecz jednak w tym, że – jak ustalił Sąd odwoławczy w wyniku przeprowadzonej kontroli instancyjnej, a co ujawniają pisemne motywy orzeczenia Sądu I instancji - nawet te dowody, którymi dysponował Sąd nie zostały poddane należytej ocenie, która mogłaby stanowić podstawę skazania. Taki wniosek uznać należy za uprawniony jeżeli dokument sprawozdawczy – uzasadnienie wyroku nie zawiera podstawowych elementów, które pozwoliłyby na zweryfikowanie zakresu i poprawności oceny faktycznej i prawnej czynu będącego przedmiotem postępowania karnego, w tym przede wszystkim kluczowego ustalenia podstaw przypisania oskarżonemu zamiaru bezpośredniego kierunkowego, którym

cechować się musi przestępstwo oszustwa (za takie nie mogły być uznane rozważania zawarte na s. 9 uzasadnienia Sądu I instancji). W takich uwarunkowaniach zachodziły podstawy do wydania orzeczenia kasatoryjnego, gdyż zakres stwierdzonych braków, widocznych nie tylko w pisemnych motywach wyroku, lecz także w zakresie niezbędnej inicjatywy dowodowej, nie pozwalał na wydanie merytorycznego rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego bez powtórzenia tego postępowania i przeprowadzenia dowodów dających pełen obraz uwarunkowań w jakich oskarżony uzyskał kredyt. Te bowiem dopiero pozwolą na poczynienie wyczerpujących i nie budzących wątpliwości ustaleń odnośnie strony podmiotowej przestępstwa oszustwa. Uchylenie się przez Sąd I instancji od tej powinności, skutkowało uznaniem konieczności ponownego przeprowadzenia przewodu w całości oraz przyjęciem, że instytucja określona w art. 449a k.p.k. będzie w tym wypadku niewystarczająca do konwalidowania stwierdzonych uchybień i prawidłowego wyrokowania w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego.

Wobec powyższego, nie stwierdzając naruszenia art. 437 § 2 k.p.k., Sąd Najwyższy oddalił skargę.